

179. 555.

Damnant Pelagianos, qui negant peccatum originis & sentiunt defectus illos seu concupiscentiam esse res indifferentes, seu penas tantum, necesse res suam naturam damnare & somniant, hominem Legi DEI satisfacere posse, & propter hanc propriam obedientiam coram DEO justum pronunciari. Ubi cum primis castratio illa Protypi in apodioptiquo, ET ALIOS, dolo non vacat. Nam eo ipso Verbo Confessores cum temporis Zwinglianos aperie satirici notarunt & damnarunt, qui negarunt peccatum Originis: teste Summa Tractatus ad concordandam causam inter Catholicos & Lutheranos A. 1530, 16. Augustii à septem delegatis conscripia hoc tenore: II. Articulus de Peccato originali. In hoc quoque concordant, & recte damnant Pelagianos, ET ALIOS UT POTE ZWINGLIANOS & Anabaptistas, qui peccatum originali negant, apud Chytraeum Histor. A. C. p. 230. & coelestium Tom. 3. Hist. A. C. p. 43. v. supra § 14. ubi Zwinglii Confessionem de P. O. Comitiis exhibitam adduximus: de qua Philippus cum ad Lutherum Zwinglii misit buc Confessionem impressam typis: diceret simpliciter, mente capiū esse de Peccato Originali, de usu Sacramentorum, veteres errores palam renovat. Cura domine dubium itaque Philippus in genitum Zwinglianorum istas voces, ET ALIOS, erat ut illis palpum facere, quos damnare non amplius auderet. Quid & ipsi Calviniani Pierius, & Ludovicus Crocius contra Menzerum agnoverunt. V. B. Menzerum Disp. 5. Desens. Collat. A. C. 6. 6 lqq. p. 50 lqq. & B. Carpzovium Iesagog, in Lib. Symbol. p. 149, Philippa ergo verius Variata illa, quam Augustana Confessio audierit.

A M E N.

398

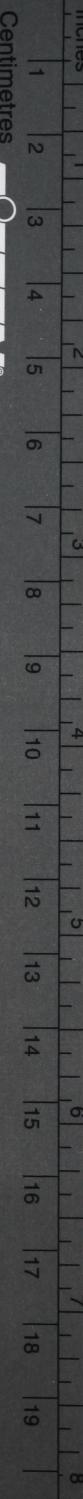
V O T A
, Fautorum, Amicorum
in
tatem Nuptialem
V I R I
VERENDI & CLARISSIMI
NNIS SARTORII
RIENSIS VIGILANTISSIMI
ertiū sponsi,

& sui sexūs Virtutibus
nē conspicuam Dominam
TATEM Jästerini /
AM LECTISSIMAM
sibi
u solenniter Sacro
RIESSINI
ovembr. Anno 1658.
acte jungentis,
levoto ac calenti
pectore
fusa.

T S C H O V I A E,

I R E N T I I B R E V E R.

TIFFEN® Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

© The Tiffen Company, 2007

Damnant Pelagianos, qui negant peccatum originis & sentiunt defectus illas seu concupiscentiam esse res indifferentes, seu penas tantum, necesse res suam naturam damnare & somniant, hominem Legi DEI satifacere posse, & propter hanc propriam obedientiam coram DEO justum pronunciari. Ubi cum primis castratio illa Prototypi in apoddioptiquo, ET ALIOS, dolo non vacat. Nam eo ipso Verbo Confessores cum temporis Zwinglianos aperie satis notarunt & damnarunt, qui negarunt peccatum Originis: teste Summa Tractatus ad concordandam causam inter Catholicos & Lutheranos A. 1530, 16. Augustii à septem delegatis conscripia hoc tenore: II. Articulus de Peccato originali. In hoc quoque concordant, & recte damnant Pelagianos, ET ALIOS UT POTE ZWINGLIANOS & Anabaptistas, qui peccatum originale negant, apud Chytræum Histor. A. C. p. 230. & coelestium Tom. 3. Hist. A. C. p. 43. v. supra § 14. ubi Zwinglii Confessionem de P. O. Comitiis exhibitam adduximus: de qua Philippus cum ad Lutherum & Zwinglii misit buc Confessionem impressam typis: diceres simpliciter, mente capiisse de Peccato Originali, de usu Sacramentorum, veteres errores palam renovat. Cura domine dubium itaque Philippus in genitam Zwinglianorum istas voces, ET ALIOS, erat ut illis palpum facere, quos damnare non amplius auderet. Qvod & ipsi Calviniani Pierius, & Ludovicus Crocius contra Menzerum agnoverunt. V. B. Menzerum Disp. 5. Desens. Collat. A. C. 6. 6 sqq. p. 30 sqq. & B. Carpzovium Iesagog, in Lib. Symbol. p. 149. Philippa ergo verius Variata illas, quam Augustana Confessio audierit.

A M E N.

398

V O T A
Collegarum, Fautorum, Amicorum
in
festivitatem Nuptialem
V I R I
PLURIMUM REVERENDI & CLARISSIMI
DN. JOHANNIS SARTORII
SYMMYSTÆ EPERIENSIS VIGILANTISSIMI
tertiūm S P O N S I,
· Nobilissimam & sui sexus Virtutibus
maxime conspicuam Dominam
CHARITATEM Jästerini,
SPONSAM LECTISSIMAM
sibi
ritu solenniter Sacro
E P E R I E S S I N I
prid. Id. Novembr. Anno 1658.
sancte jungentis,
devoto ac calenti
pectore
fusa.

L E U T S C H O V I A E,

T Y P I S L A U R E N T I I B R E V E R .

A

Actenūs in viduo jacuisti duriter antro,
Reverende Vir, Collega dilectissime.
Nunc viduum complere torum Vidua ipsa laborat,
Quæ CHARITATIS, gaudet aptō nomine.
JOHANNES illi nexu constantis amoris.
Esto, simulq; grata fige basia..
Sic Vester nullā thalamus bonitate carebit,
Deusq; Vos amabit omni tempore.

Ænigma.

Urbs est in mundo quatuor depicta figuris;
Has verte, & cernes candida fulcra tori,
Si verò paulum transponas hasce figuræ,
Obveniet rebus quām mora lenta tuis!

College gratans
sic declarabat amorem
M. ABRAHAM ECCARDUS
Ecclesiæ Eperiens. Paf.
Scholaq; Infp.

r. Cor. 13. v. 13.

Charitas est maxima.

EPIGRAMMA.

Q

Uis nescit toto Martem grassarier orbe?
Quas Sol videt gentes solo,
Armis in esse, quis neget?
Hostes is in Patria, somno vel morte sepultus,
Qui nesciat, quid barbarus
Scyta, Turcus aut Tartarus agat?

Hinc vi

*...mus nitidam pertingere ad eternum
Cineribus in vastas domos
Jacere, quassatos agros:
Hinc instar pecudum Christi protrudere gentem,
Ad carceres tristes trahi,
Nunquam revisuri Lares:
Hinc orbas videas, pulsantes planetibus auram
Matres, revulso ubere,
Gladioq; confosso truci.
Omnia qvum tetrici odiis rabidoq; furore
Sint plena, verè mira res!
Tu CHARITATEM solus, (hem!)
Solus habes, inquam, teneas dum Cynthius orbi
Lucet; colasq; comprecor,
Nam CHARITAS est maxima!
Sic devoto pectore desiderato
suo Jonathani, certim sponso
GEORGII CURIANI
Eccl. Hung. Eper. P. applaudebat.*

VNa fides quos conjunxit, non dirimet ullus:
S P O N S E ligat C H A R I T A T E D E U S, en sociâ.
Numquis adest charum possit qui solvere nexum?
Vix spero: Mortem qvum superare queat.
A charus nomen derivat Sponsa: quid inde
Profluet? alma salus & sine fine favor.
Ex charo nexu crescat numerosa propago,
Unum quæ Jovam corde fideq; colat!
Bene. voli animi symbolum exhibiturn apposuit
JOHANNES ROSAIDES
Eccles. Slav. Eper. P.

N. M. S.

ADESTE. CIVES.
TÆDAS. PRÆFERTE. NON. FERALEIS.
NUPTIALEIS. DEICO.

IANO. SARTORIO. ET. PROBAL.
CHARITI.

QUOROM. FIDEM. QUIC. SIES. FAXSEIS. ALIEIS.
SED. ET. TIBEI. LOCARE INDICUM.
SUAM. OLIM. AMAVIT. SOVOM. MAREITOM. OLLA.
UTERQUE. CORDE. SOVO.
SED. LUCINA. BIGAM. AMAB. IMPENDENDEI. DISSOL-
VENDEI. PRONA.
INFANTARIAM. P. ENIXO. PRIUS. BELLO.
MASCULO.

HEU. QVOS. INTER. SINGOLTUS.
SECULO. EXESSE. JUSSIT.
HONC. PLANCTOM. QVOM. JAM. EXCIPIAT.
RECIPROCATIO. ANIMORUM.
NOVORUM. PIORUM. BONORUM. CASTORUM,
A. Æ. XP. c. Ic. Lvi. PR. ID. NOVEMB.

Q. F. F. N. S.
AGITE. JUNCTIM. EXOREMUS.
JOVAM. SOSPITAT. LUCINAM. MAGIS. BENIGNAM.
ÆTATEM. EXPUNGENDAM.
SIT. COERATIO. HABITATIO. CONVERSATIO.
BONA. FAUSTA. FELIX. ET. LONGOM. FIRMA.

XII. XXIV. VCCXI.

Quam

Quam bellè CHARITAS CHARISIUS
Junxerunt thalamos, favore Divum!
Ambit GRATIUS & suam CHARETAM!
Gratantur Charitum pie Sorores,
Et sic carmina tibiasq; sufflant:

evxii.

Vivite felices, & Sponse, & Sponsa vovemus;
Quos Deus & Pietas socialis fædere junxit:
Floreat in vestris amor & concordia tectis,
Floreat in vestris constans Hygieia tectis,
Floreat in vestris proles prævivida tectis,
Floreat in vestris Domini benedictio tectis!

JOHN. SEREDI Concivis Eperien.
Affini honoratissimo devotus faciebat.

Ingens nonne fuit scissura domestica, Costam?
Quam mors abripiens fecerat atra tuam?
Sartorum quis eam potuit sarcirc perire,
SARTORI, ingenio Vir retinende meo?
Debuit illa tamen sarciri, vel tua priva.
Debuit haud unō res periisse modō.
Hinc Tibi, SARTORI, excluso sartore, recepta est:
Sartrix, effectum quæ dabit omne tibi.
Ut non ulla tuam scissura domestica posthac
Perturbet mentem, mente calente precor.

Honoris & amicitia ergo
gratulaturus scribebat
Andreas Horvat, Veteros.
Rect. Gymnas. Eperien.

ane putas omen, quæ carmens a.
Primi præbuerit funus in Urbe mihi?
Perpetuóne dehinc etescet mihi pagina luctu,
Materiesq; mei mors erit una metri?
Ut credam, nullà moveor ratione, futurum,
Infaustum vel huic omen inesse rei.
Scilicet aeternā miscentur tristia latis
Lege, nihil firmum, nil stabile esse potest.
Prospера nunc mæstis, nunc latis tristia cedunt,
Fortunā humanas sic variante vices.
Interitura videt quem lux mærore jacentem,
Hunc exultantem lux oritura vider.
Hoc nos communis satis experientia vita,
Quā magis est locuples nulla Magistra, docet.
Hoc etiam S P O N S U S sacra Lux ampla Cathedra,
Et patriæ terra Sidus Honorg;, docet.
Hoc non S P O N S A minus Virtutis agalma probatum,
Atq; sui sexū Gemma Jubarg;, docet.
Scilicet ille sua tristissima fata Marite,
Hac flevit, doluit, lumine, mente, Viri.
Sol oriens iterumq; cadens conspexit utrumq;
Lugentem lacrymis ora madere piis.
Nunc procul hinc omni lessu discedere jussò
Et visu tristes currere ad Anti-podas,
Ex imo mentis penetrali gaudia gaudent,
Inq; sacri coēunt jura sacrata tori.
Ornatum tadas, ineunt quas ritè precati
Auxilium summi suppetiasq; D E I,
Curarum positâ tantisper mole, frequentes
Eximios P A T R I Æ cerno venire P A T R E S,
His comites sese jungunt longo ordine Cives,
Atq; puellaris fæmineusq; chorus.
Splendida dona ferunt, funduntq; precantia verba,
Quæ veniens imo pectore dictat amor.

Hos in-

Hos iner.

Hacque aliquor p.
Me gratatura Nuptis miscebo caterva,
Hac dono cum non sit mea dando manus,
Quid precer? An gazas Arabum, segetesq; feracis
Sarmatiae, quam nunc aspera bella premunt?
Aut, pro communi ritu multisq; recepto,
Mathusala longos, & sine nube, dies?
Quid juvat hoc aliis movisse vovendo salivam,
Quod nullis possint obtinuisse modis?
Fie[n]d[e] excelsus quisquam de rhetore Princeps?
Id licet ardenter plurimus optet homo.
Hoc fore tunc demum credam, cum tangere cælum
Hoc digito potero sidereasq; faces.
C O N J U G I B U S, precor, eveniant ut cuncta novellis,
Illorum ex usu quæ sciet esse D E U S.

Debitæ observantia ergò L. Mq;:
scr.

M. Daniel Jandicius, Dantiscanus.

G Ratius haud quicquam potui cognoscere, Fautor,
Quam Te conjugium rursus inire novum.
Sic decet, ut fiat multo dignissime cultu,
Consultum domui si cupis esse Tuæ.
Hactenus hæc caruit Dominâ Rectriceq; fidâ,
Inde fuit multis sæpe referta malis.
Infantes itidem carâ caruere Parente,
Accidit hinc illis sæpe molesta dies.
At modò cum Dominam, sic disponente JEHOVÂ
Accipit, incipiet latior esse domus.
Infantumq; cohors studiosâ Matre receptâ
Non tantis lacrymis dedita forsitan erit.
Sit benè jam domui, benè sit Tibi, Sponse, Tuisq;
Hac Spousâ vestros nunc subeunte lares,

Secum,

Quoniam largi recordari quicquid cupita ferat.

Johan. Popradius, Rect. Sch. Varalienj.

Gaudia tristitia, miscentur tristia latit,
Sic hoc orbe nihil perpetuare solet:
Te Deus en gemino confossum vulnere lesit,
In viduog fitit, Vir Reverende toro;
Salva tamen res est, reddit post nubila Phœbum;
Atratam pallam atque exuit ecce! Tibi.
Hinc bonitas divina patet celebranda per ævum,
Te Tibi quod redrai sed mage quodq; Tuis.
Mira (an vera?) ferunt: sociâ quasi turtur ademiâ
Antiqui nunquam spiret amoris opes:
Hoc faciat turtur, sed quid cum turture nobis?
Viva avis ista mihi non sapit, affa sapit.
Nempe Deo pares, dum tertia vinela subibis:
Hacq; Tibi atq; Tua vinela secunda precor!

Leonhardus Fabini, Coll: Ep:

Conjugis ad tumulum gemitus Te ducere longos
Vidimus, & fracti plangere damna tori.
Vidimus objectum duris Te casibus omnes;
Flevimus hinc Tecum, Vir Reverende, diu.
A tumulo ad thalamum qvum Te properare videmus,
Ad thalamum Tecum nos properamus item.
Sicq; Tuæ fronti nos conformamus ubique
Tristitia comites latitiaeq; sumus.
At quia mos vetus est, Tædas sine munere nullas
Visere: chartarum dona proinde cape.
Prosperitas Tibi multa novâ cum Conjuge gliscat,
Fusaq; tot metris sint rata vota, precor.

ELIAS Friedhuber Cant. Eperjen.

Pistola, quam Egregius Dñus Nicolaus 3343
Iurisith, Serenissimo Romanorum Imperatori,
Hung. et Bohem. etc. Regi, Ferdinando, Capit
post relatum obdictionem arcis sua Piñtz Fer-
mone Hung. Kükegs vocata, ab Imperatore
Turcam Solim anno. A. D. 1532.

Serenissime Reg. Clementissime Matti
estim humillima mea et debita seruitia imprimis com-
mendo. Satis intempestivè Serenissime Reg. a Matte
Mestra et eiusdem Capitanco Supremo et Consiliariis bel-
licis secundum obligationem Matti's Vra ad arcem istam
auxilium requisivit, nullum tamen mihi neque parvum,
neque magnum reputatum est. Ego tamen nihil mi-
nis Clementissime Reg. totius Reip. Christiana et Matti's
vestra coniunctum, ac felicem rerum suarum sucessum fi-
cibilis sum praeditatus, et propterea vitam meam, ac
bonam, et non nihil etiam ultorius exponere non dubitavi.
Aliquot millia mulierum, ac puerorum ad descensum ac
puerorum et inter illos senes multa ad fidem istam ut in-
fanteriam Turcorum Tyrannidem et mortem fugerent,
infligerunt. Et ego oppidum tam humile a tam crudelis-
mo, ac potentissimo hoste, Turcarum Cesare, et illius
testate, quā quietatem ipsam vim personaliter obfun-
dit, defendere adtentavi, non propterea, quod ab illius pot-
estate me posse defendere putarem, verum ut illum, hic
nigandiu, dum Mattas Vra cum Christianissimo
emp. fratre suo charissimo, et aliis Christianis Principibus
congregati Turco obuiare, et Dei opt. Magimi auxilio, re-
ire possem, remorace, et propterea inquam periculo quer-
simo et morti me exposui, quod Deus anima mea secundum
seruordiam suam prouesse velit, et benigne eam iudicare di-
etur.

Quamvis

Quin large recular quicq; cupita f
Johan. Po

Gaudia tristitia, miscentur tristi
Sic hoc orbe nihil perpetua.
Te Deus en gemino confossum vulnera
In viduog stitit, Vir Rever
Salva tamen res est, reddit post nub
Atratam pallam atque exu
Hinc bonitas divina patet celebranda
Te Tibi quod reddat sed m
Mira (an vera?) ferunt: sociâ qu
Antiqui nunquam spiret a
Hoc faciat turtur, sed quid cum tur
Viva avis ista mihi non sapi
Nempe Deo pares, dum tertia vinê
Hacq; Tibi atq; Tuæ vinêla
Le

Conjugis ad tumulum gemitus Te du
Vidimus, & fracti plangere dar
Vidimus objectum duris Te casibus om
Flevimus hinc Tecum, Vir Re
A tumulo ad thalamum qvum Te prop
Ad thalamum Tecum nos prop
Sicq; Tuæ fronti nos conformamus ubi
Tristitiæ comites latitiæq; sumu
At quia mos vetus est, Tædas sine mur
Visere: chartarum dona proind
Prosperitas Tibi multa novâ cum Conj
Fusaq; tot meritis sicut rata vota,

ELIA

•SSSS(0)SSSS

Pistola, quam Egregius Dñus Nicolaus 3343
Iurisith, Serenissimo Romanorum Imperatoris
Hung. et Bohem. etc. Regi, Ferdinando. scripta
post relictam obdictionem arcis sua Pięńć Ser-
mone Hung. Kęsęgs vocata, ab Imperatore
Turcanum Solim anno. A. D. 1532.

Serenissime Regi Clementissime Matti-
vestra humillima mea et debita seruitia imprimis com-
mendo. Satis intempestivè Serenissime Regi a Mattie
vestra et eiusdem Capitaneo Supremo et Consiliariis bel-
licis secundum obligationem Mattis vñā ad arcem istam
auxilium requisivit, nullum tamen mihi neque parvum,
neque magnum reputatum est. Ego tamen nihil mi-
nis Clementissime Regi totius Reip. Xtiana et Mattis
vestra conōdum, ac felicem rerum suarum fidesim fi-
cilem sum praeditatus, et propterea vitam meam, ac
bonam, et non nihil etiam ultorius exponere non dubitavi.
Aliquot millia mulierum, ac puerorum ad descensum ac
puerorum et inter illos senes multi ad fidem istam ut in-
fanthiam Turcorum Tyrannidem et mortem fugerent,
confugerunt. Et ego opidum tam humile a tam crudelis-
imo, ac potentissimo hoste, Turcarum Cesare, et illius
testate, quā quietatem ipsam iam personaliter obser-
vare, defendere adtentavi, non propterea, quod ab illius pote-
re me posse defendere putarem, verum ut illum, hic
viquandiu, dum Mattas vñā cum Christianissimo
emp. fratre suo charissimo, et aliis Christianis Principibus
congregati Turco obuiare, et Dei opt. Maximi auxilio, et resi-
stere possent, remorantur, et propterea inquam periculo ap-
plico et morti me exposui, quod Deus anima mea secundum
seruordiam suam protegat velit, et benignè eam iudicare di-
etur.

Quamvis

